

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. XI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614546736/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

sultat, at »Vaudevillmesteren« (Heiberg) nærmest var »en talentfuld Gadedreng«, hvad der affødte en større Polemik med Heiberg; denne blev flankeret af Hertz i »Genganger-Breve«, den fikse, i Baggesens lette Form skrevne Række Rimbreve, hvoraf to er direkte rettede mod Hauch. Han kunde naturligvis ikke i Lethed og Elegance tage det op med sine to Modstandere, men som den kæmpende Natur, han var, opgav han ikke Digtningen, for sit Digterkald troede han paa; han begyndte, efter et Par ringere Dramaer, et Arbejde i en anden Digtart: *Romanen*.

II.

Betegnende for hans Mistro til Kritiken og Publikum udgav Hauch 1834 sin første Roman »*Vilhelm Zabern*« anonymt. Emnet var taget af den danske Historie (Chr. den Andens Tid), og det kunde ved første Øjekast se ud, som om Hauch vilde gaa videre, hvor Ingemann var standset, og muligvis fortsætte hans historiske Romaner. Naturligvis vilde han vel ogsaa søge at overgaa ham og i Stedet for Ingemanns rustningsklirrende Helte skabe psykologisk opfattede Figurer.

Betragter man Romanerne i deres Helhed, er det klart, at de i hvert Fald ikke blev en Fortsættelse af Ingemann. Hauchs Romaner er Udtryk for en ny Kamp i hans litterære Liv, en Kamp med en ny Form: Romanens. I sin første Digterperiode havde han særlig skrevet lyriske Digte, senere søgte han at beherske Dramaet, og nu inddrager han Romanens Form i sin Produktion. Ser man paa Indholdet, viser Romanernes Hovedpersoner sig i mange Tilfælde at være beslægtede med Forfatteren selv, ligesom deres Hovedideer ofte griber dybt ned i hans

egne bærende Tanker; derved bliver disse Digterværker værdifulde for Kendskabet til Hauch selv, Stoffet er ikke valgt tilfældigt, men danner en Række om noget subjektivt og er Udtryk for hans egen Personlighed. Og gennemgaar man de forskellige Emner og Tidsrum, der behandles i Romanerne, staar de indenfor den ældre danske Romantik som et smukt Udslag af det universelle ved den; Hauch er en ægte Romantiker af den ældre Skole, den altomfattende; som saadan har han forsøgt sig i Digtingens tre Hovedformer, og inden for Lyrikken i de forskelligste Arter af Vers; i Romanen bevæger han sig fra den nordiske Sagatid (»Thorvald Vidførle«, »Fortælling om Haldor«) gennem Renæssansetiden (»Vilhelm Zabern«) og det 18. Aarhundrede (»Guldmageren«, »Charles de la Bussière«) ned til sit eget Aarhundrede (»Robert Fulton«), ja helt ned til Nutiden (»En polsk Familie«, »Slottet ved Rhinen«). Han er ogsaa universel og kosmopolitisk i Emnerne, og Romanernes Sted er Island, Danmark, Tyskland, Frankrig, Polen og — Amerika.

III.

Med »Vilhelm Zabern« forlod Hauch de danske Emner og vendte sig til Udlandet; 1836 udkom »Guldmageren«, der foregaar i Dresden i det 18. Aarhundrede og foruden at fremhæve den fra Digterens eget Liv kendte Vaklen mellem Naturvidenskaben og Poesien særlig, ligesom det senere Drama »Søstrene paa Kinnekullen«, skildrer Guldets dragede Magt. Og 1839 udkom »En polsk Familie«.

Undersøger man de *personlige Forudsætninger* for Romanen, er det let at konstatere, at det første og inderste Motiv til at behandle dette Stof for Hauch

XII